

Kort geding Maes versus VtdK

C.N.M. Renckens

Zitting

Op donderdag 7 december 2005 bevond een flinke delegatie van uw bestuur (Renckens, Van Dam, Pellicaan, Koene) zich wederom in de spelonken van de het Paleis van Justitie aan de Parnassusweg. Bekend terrein, eerder ontmoeten wij daar VSM (1995) en Houtsmuller (1999). Om er binnen te komen, moet je door een poortje - net zoals op Schiphol - en daar ontmoette de secretaris reeds zijn eerste barrière. Hij moest zijn indrukwekkende Zwitserse zakmes afgeven. Hij kreeg er wel een bonnetje voor terug, maar het 'Dat zullen wij wel even voor u bewaren, mijnheer' klonk erg insinuerend.

Maes was helaas niet op komen dagen, zijn advocaat kreeg alleen wat 'steun' van een oude bekende van de Vereniging, ene Hans de Jonge, actief in de Stichting Amalgaamvrij Nederland. Deze, zo introduceerde advocaat Bots hem, zou medische adviezen kunnen geven, want het geding was wel erg medisch en dat was hij, Bots, niet. De Jonge verwierf ten tijde van de Bijlmer-ramp enige roem door de uranium-hypothese aan te hangen en hij smokkelde ooit Bijlmerpoep in kleine doosjes naar Zweden, waar een 'crazy professor' hem gelijk gaf. Onduidelijk bleef of De Jonge toevallig aanwezig was of dat hij met Bots had afgesproken. Bots verontschuldigde zich al bij voorbaat dat hij de dikke pleitnota van onze advocaat niet goed had kunnen lezen, want hij had juist de vorige dag een nascholingscursus gevolgd.

De afwezigheid van Maes werd door Bots verklaard als gevolg van de eisen die de patiëntenzorg aan hem stelde. Er zou in zijn klinieken een wachtlijst van drie maanden bestaan. Ook bij de rechtszaak tegen de Maastrichtse universiteit was hij overigens niet fysiek aanwezig geweest. Volgens de journalist van *De Limburger* zou hij 'daar niet tegen kunnen'.

Voorafgaand aan de pleitredes wilde de president even precies weten wat er nu nog op de VtdK-site stond. Dat waren de gemeenschappelijke verklaring van de VtdK en de Universiteit Maastricht (UM), alsmede de geanonimiseerde toelichting op het afvoeren van de UM als Kackadoris-geanonimeerde.

Bots kwam als eerste aan het woord en hield een warrig en slordig betoog vol feitelijke slordig- en onjuistheden. Zo schreef hij een serie

smakelijke citaten uit Renckens' boek *Kwakzalvers op kaliloog* toe aan diens dissertatie. De man had *Kaliloog* voor het proefschrift aangezien. Toen Vlaar hem daar op wees, keek hij glazig voor zich uit. Bots kwam ook weer met het leugenachtige verhaal over de Amerikaanse kwakzalverijbestrijder Baratz die in 2002 op ons congres homeopaten voor fascisten zou hebben uitgemaakt, een leugen die nog altijd door Kees Braam op zijn website wordt verkondigd. Net als Sickesz' advocaat schilderde Bots zijn cliënt af als iemand met een grootse visie, die al veel verder is dan de meeste andere mensen op zijn vakgebied.

Het betoog van onze advocaat mr. Vlaar was veel beter, langer en inhoudelijk onberispelijk. De Jonge kreeg nog even het woord en kwam met een slap en onjuist verhaal over kwikvergiftiging en beweerde dat de term kwakzalver etymologisch te herleiden viel tot kwikzilver enzovoorts.

Het is altijd moeilijk de mening van de rechter te taxeren, maar Vlaar was optimistisch. Het slechtste nieuws was dat Vlaar onthulde dat Maes vermogend is (en dus in kort geding geen geld kon eisen). Maes is een telg is uit de bierbrouwersdynastie Maespils en inderdaad erg rijk. Hij kan procederen zoveel als hij wil en dat doet hij ook. Tegen zijn voormalige werkgever en een aantal daaraan verbonden personen lopen ook nog meerdere zaken.

Uitspraak

Op 22 december deed de rechter uitspraak en uit het vonnis volgen hier de laatste paragrafen met aan het slot de voor Maes vernietigende uitspraak.

'5. De eerste vordering van Maes betreft het verwijderen en verwijderd houden van de tekst op de website van de Vereniging. Zoals de Vereniging onweersproken heeft aangevoerd heeft zij de oorspronkelijke tekst al na enkele dagen en de onder 1 genoemde tekst geruime tijd geleden (op 27 oktober 2005) reeds van haar website afgehaald. Deze vordering kan dus slechts betrekking hebben op de tekst zoals deze thans nog op de website te zien is, te weten de tekst weergegeven onder 1n. Daarin is de naam van Maes niet

vermeld. Hoewel insiders mogelijk op basis van de beschrijving van "een zekere hoogleraar" en de toelichting daarbij daarin Maes kunnen herkennen, bestaat onvoldoende aanleiding om de Vereniging te verplichtende huidige mededeling van haar website af te halen. Dit zou immers een aantasting zijn van de vrijheid van meningsuiting van de Vereniging, waarvoor voorshands geen rechtvaardiging bestaat. Maes heeft onvoldoende gesteld om aan te nemen dat de Vereniging door op haar website mede te delen dat de activiteiten van "een zekere hoogleraar" aanleiding vormden om de faculteit Maastricht te nomineren en dat deze hoogleraar zich "in toenemende mate alternatieve geneeswijzen ging toepassen", onrechtmatig handelt jegens Maes. Bij dit oordeel dient ook het hierna volgende te worden betrokken.

6. Maes heeft in de tweede plaats gevorderd dat de Vereniging een rectificatie dient te plaatsen in diverse media. Uitgangspunt is hier dat rectificatie kan worden geboden, indien de publicatie onnodig grievend is en/of als sprake is van publicatie van onjuiste of door onvolledigheid misleidende gegevens van feitelijke aard. Of de publicatie gerectificeerd zal moeten worden, dient te worden beoordeeld in het kader van en de context waarin zij werd gedaan, met inachtneming van de concrete omstandigheden van het geval. Daarbij dienen tevens een rol te spelen enerzijds het belang dat burgers of rechtspersonen niet door publicaties in de pers worden blootgesteld aan lichtvaardige verdachtmakingen en anderzijds het belang dat men zich (in het openbaar) kritisch, informerend, opiniërend of waarschuwend moet kunnen uitlaten om te voorkomen dat door een gebrek aan bekendheid bij het grote publiek, misstanden die de samenleving raken, kunnen blijven voortbestaan. Welk van deze belangende doorslag behoort te geven, hangt af van de omstandigheden van het geval.
7. De Vereniging stelt zich ten doel om het publiek te waarschuwen voor en te informeren over (medische) behandelingen waarvan het nut niet wetenschappelijk is aangetoond. Zij dient zich in dat kader kritisch te kunnen uitlaten over (bijvoorbeeld) het toedienen van Omega-3 voedingssupplementen en het gebruik van de zogenoemde Melisatest in het kader van psychiatrische aandoeningen, nu volgens diverse publicaties (zie onder 1h, j en o), de werkzaamheid daarvan op zijn minst in twijfel kan worden getrokken. Anderzijds heeft Maes er belang bij dat hij niet licht-

vaardig in verband wordt gebracht met het begrip "kwakzalver", welk begrip een negatieve lading heeft en volgens het woordenboek Van Dale als primaire betekenis heeft: "Iemand die nutteloze middelen toepast ter genezing van de een of andere ziekte of middelen beweert te kennen tegen alle mogelijke ziekten, oftewel iemand die zulke middelen, meestal met veel ophef te koop aanbiedt; Onbevoegd beoefenaar van de geneeskunst;"

8. Hoewel volgens de Vereniging uiteindelijk niet Maes zelf, maar de medische faculteit was genomineerd voor de Meester Kackadorisprijs (omdat deze is ingesteld voor instellingen en niet voor personen) en de nominatie uiteindelijk is ingetrokken, heeft de Vereniging met deze hele gang van zaken Maes zelf in verband gebracht met de prijs en het begrip kwakzalver. Er was immers geen andere aanleiding voor de nominatie van de vakgroep in Maastricht dan haar vermeende connecties met Maes. Als gronden voor de nominatie heeft de Vereniging met name genoemd dat Maes van oordeel is dat alle psychiatrische ziekten lichamelijk te duiden zijn en dat hij Omega-3 preparaten, de Melisatest, een HPU-test en de zogenoemde biophotonenmeter (die de aanwezigheid van betacaroteen in de huid meet) hanteert bij zijn behandelingen, zonder dat het nut daarvan wetenschappelijk is aangetoond. De Vereniging heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat Maes het gebruik van deze middelen hanteert, of in elk geval heeft aanbevolen. Maes heeft in ieder geval voorshands niet aangetoond dat de mededelingen van de Vereniging feitelijk onjuist zijn. Hoewel dit kort geding zich niet leent voor een oordeel over de vraag of het gebruik maken van deze middelen (medisch) verantwoord is, kan, zoals hiervoor reeds is overwogen, voorshands wel worden aangenomen dat de effectiviteit daarvan door diverse medici in twijfel is getrokken. Onder deze omstandigheden, in combinatie met het feit dat de mededelingen over Maes slechts gedurende korte tijd en inmiddels reeds ongeveer twee maanden geleden op de website hebben gestaan, dienen de belangen van de Vereniging in dit geval zwaarder te wegen dan die van Maes en bestaat voorts nog geen grond om de door Maes gevorderde rectificatie toe te wijzen. Dat geldt ook voor de vordering om de naam bekend te maken van degenen die Maes, althans de medische faculteit Maastricht, hebben voorgedragen voor de prijs.

9. De vordering van Maes om de Vereniging te verbieden hem in de toekomst, direct of indirect, in verband te brengen met kwakzalverij is evenmin toewijsbaar. Toewijzing daarvan zou immers neerkomen op een verbod vooraf, terwijl per geval, met inachtneming van de concrete omstandigheden daarvan, zal moeten worden beoordeeld of voor het opleggen van een dergelijk verbod aanleiding bestaat.
10. Een geldvordering is in kort geding alleen toewijsbaar, indien voldoende aannemelijk is dat de rechter deze in een eventuele bodemprocedure zal toewijzen en van eiser niet kan worden gevergd de uitkomst van een dergelijke procedure af te wachten.
11. Nu uit het voorgaande volgt dat voorshands van enig onrechtmatig handelen van de Vereniging jegens Maes niet gebleken is, voldoet de vordering niet aan het onder 9 genoemde criterium, zodat deze zal worden afgewezen.
12. Als de in het ongelijkgestelde partij zal Maes worden veroordeeld in de kosten van dit geding.

3. Verklaart deze kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Gewezen door de vice-president mr. A.J. Beukenhorst, voorzieningenrechter in kort geding in de rechtbank te Amsterdam, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van donderdag 22 december 2005, in tegenwoordigheid van de griffier.'

Een voor onze Vereniging zeer gunstige uitspraak. Inmiddels heeft Maes hoger beroep aangetekend. Inhoudelijk zien wij dit hoger beroep met groot vertrouwen tegemoet. De 'weerstandskas' van de Vereniging heeft aanzienlijk te lijden van alle (gewonnen) processen en de penningmeester zal bij de contributieheffing van dit voorjaar een krachtig beroep op uw vrijgevigheid doen. Tijdens de bestuursvergadering van 10 januari 2006 heeft het bestuur besloten niet voornemens te zijn zich in haar uitspraken voortaan zo te matigen dat rechtszaken onmogelijk worden. Zoiets is gezien de onvoorspelbaarheid van kwakzalvers toch niet haalbaar. ●

Beslissing in kort geding

De voorzieningenrechter:

1. Weigert de gevraagde voorzieningen.
2. Veroordeelt Maes in de kosten van dit geding, tot heden aan de zijde van de Vereniging begroot op:
 - EU 244,- aan vastrecht en
 - EU 816,- aan salaris procureur.

● Kort ●

Healing bij uw huisarts

Bidden, dat doe je thuis of in de kerk. Maar sinds kort gebeurt het ook in de behandelkamer van de huisarts. Dat fenomeen heet *Healing Rooms*, kamers van genezing. Ze zijn uit Amerika 'overgewaaid' naar ons land en er zijn er inmiddels 28 van. Het EO televisieprogramma *Schepers & co* bracht op 30 januari 2006 een bezoek aan een dokterspraktijk waar met patiënten wordt gebeden.

Presentator Jacobine Geel praatte erover met Peter Reis, hij is huisarts in Den Haag. Reis stelt zijn praktijk beschikbaar voor gebedsgenezing. Mathilde de Ridder heeft de healing rooms naar Nederland gehaald en ons bestuurslid C. P. van der Smagt, zelf dertig jaar huisarts geweest, gaf commentaar. Hij keurt het bidden bij de dokter af. 'Je werkt daarmee de indruk dat

het helpt. Religie en geneeskunde moeten uitdrukkelijk gescheiden worden gehouden'. Reis verdedigde zich door te stellen dat zijn praktijk bijna uitsluitend uit protestanten bestond en dat hij er zelf niet bij was als het gebeurde. Op die ene uitzondering na, toen hij dacht laat ik eens kijken of ze me van die hardnekkige tenniselleboog af kunnen healen. En ja hoor: Reis droeg de volgende dag zijn dokterstas weer in de rechter hand en het deed ineens geen pijn meer.

Herre Kingma, de vertrekkende inspecteur-generaal voor de volksgezondheid, werd ook om een reactie gevraagd. Hij bleek faliekant tegen healing rooms in de huisartsenpraktijk. Volkomen terecht, natuurlijk. Wij zullen die onomwonden uitspraken nog gaan missen, tenzij zijn opvolger van hetzelfde kaliber is. ●
C.R.